

DYREKCJA GENERALNA DS. POLITYKI WEWNĘTRZNEJ

DEPARTAMENT TEMATYCZNY **A**
POLITYKA GOSPODARCZA I NAUKOWA

Sprawy Gospodarcze i Monetarne

Zatrudnienie i Sprawy Socjalne

Ochrona Środowiska Naturalnego,
Zdrowie Publiczne i Bezpieczeństwo Żywności

Przemysł, Badania Naukowe i Energia

Rynek Wewnętrzny i Ochrona Konsumentów

Koordinacja systemów zabezpieczenia społecznego w Europie STRESZCZENIE

BADANIE dla Komisji EMPL

**DYREKCJA GENERALNA DS. POLITYKI WEWNĘTRZNEJ
UNII EUROPEJSKIEJ**

**DEPARTAMENT TEMATYCZNY A: POLITYKA GOSPODARCZA I
NAUKOWA**

**Koordinacja systemów zabezpieczenia
społecznego w Europie**

BADANIE

Streszczenie

Niniejsze badanie, przygotowane przez Departament Tematyczny A na wniosek Komisji Zatrudnienia i Spraw Socjalnych, przedstawia aktualną sytuację w dziedzinie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego w UE.

Dokonano w nim oceny funkcjonowania zasad koordynacji w dziedzinach, których dotyczy wniosek Komisji w sprawie zmiany, a także oceny potencjalnych skutków wniosku. W badaniu zwrócono uwagę na wpływ, jaki niektóre z proponowanych zmian mogą wywrzeć na podstawowe zasady koordynacji zabezpieczeń społecznych oraz prawa dotyczącego swobodnego przemieszczania się, przykładowo na zasadę równego traktowania.

Niniejszy dokument został zamówiony przez Komisję Zatrudnienia i Spraw Socjalnych Parlamentu Europejskiego.

AUTORZY

Stefano GIUBBONI (Uniwersytet w Perugii i Fondazione Giacomo Brodolini)
Feliciano IUDICONE (Fondazione Giacomo Brodolini)
Manuelita MANCINI (Fondazione Giacomo Brodolini)
Michele FAIOLI (Uniwersytet Tor Vergata w Rzymie i Fondazione Giacomo Brodolini)

WŁAŚCIWA ADMINISTRATORKA

Marion SCHMID-DRUENER

POMOC REDAKCYJNA

Irene Vernacotola

WERSJE JĘZYKOWE

Oryginał: EN

O REDAKCJI

Departamenty tematyczne zapewniają specjalistyczne doradztwo wewnętrzne i zewnętrzne, aby pomagać komisjom PE oraz innym organom parlamentarnym w tworzeniu przepisów i sprawowaniu demokratycznej kontroli nad polityką wewnętrzną UE.

W celu skontaktowania się z Departamentem Tematycznym A lub zaprenumerowania jego biuletynu prosimy pisać na adres:

Departament Tematyczny A: Polityka Gospodarcza i Naukowa
Parlament Europejski
B-1047 Bruksela
Email: Poldep-Economy-Science@ep.europa.eu

Dokument ukończono w listopadzie 2017 r.

© Unia Europejska 2017

Niniejszy dokument jest dostępny w internecie na stronie:

<http://www.europarl.europa.eu/studies>

ZASTRZEŻENIE PRAWNE

Opinie wyrażone w niniejszym dokumencie są jedynie opiniami autorów i niekoniecznie odzwierciedlają oficjalne stanowisko Parlamentu Europejskiego.

Powielanie i tłumaczenie do celów niehandlowych jest dozwolone pod warunkiem wskazania źródła oraz wcześniejszego poinformowania wydawcy i wysłania mu egzemplarza.

STRESZCZENIE

Kontekst

Koordynacja systemów zabezpieczenia społecznego w UE ma na celu zapewnienie uczciwego dostępu do zabezpieczenia społecznego każdemu obywatelowi UE i przebywającemu w UE obywatelowi państwa trzeciego bez względu na państwo, w którym osoba ta przebywa.

Prawo dotyczące koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego stanowi jeden z podstawowych filarów swobodnego przepływu osób od początku procesu integracji europejskiej. Ustanowiono je już w 1958 r. w założycielskich rozporządzeniach EWG nr 3 i 4.

Zasady koordynacji, obecnie określone w rozporządzeniu (WE) nr 883/2004 i rozporządzeniu wykonawczym (WE) nr 987/2009, wyznaczają podstawowe warunki wstępne korzystania z prawa swobodnego przepływu osób w UE przez: a) zakaz wszelkich form dyskryminacji ze względu na przynależność państwową; b) określenie mającego zastosowanie ustawodawstwa; c) zezwolenie na sumowanie okresów ubezpieczenia, zatrudnienia lub zamieszkania w innym państwie członkowskim do celów spełnienia warunków dotyczących okresów wymaganych do świadczeń i wyliczenia ich wymiaru; d) uchylenie wszelkich wymagań terytorialnych dotyczących wypłaty takich świadczeń; f) promowanie dobrej współpracy administracyjnej między instytucjami zabezpieczenia społecznego państw członkowskich.

Zakres przedmiotowy zasad koordynacji obejmuje: a) świadczenia z tytułu choroby; b) świadczenia z tytułu macierzyństwa i równoważne świadczenia dla ojca; c) świadczenia z tytułu inwalidztwa; d) świadczenia z tytułu starości; e) renty rodzinne; f) świadczenia z tytułu wypadków przy pracy i choroby zawodowej; g) świadczenia z tytułu śmierci; h) świadczenia dla bezrobotnych; i) świadczenia przedemerytalne; j) świadczenia rodzinne.

Ogólnie rzecz biorąc, obywatele UE objęci są świadczeniami w państwie zatrudnienia lub ostatniego zatrudnienia, jeśli są aktywni zawodowo. Jeżeli są bierni zawodowo, otrzymują świadczenia z państwa zamieszkania.

Niemniej faktyczna klasyfikacja programów świadczeń lub statusów obywateli w ramach różnych krajowych systemów zabezpieczeń społecznych może prowadzić do powstania niejednoznaczności w poszczególnych przypadkach. Na te problemy nakładają się niedociągnięcia w wymianie informacji między odpowiednimi organami administracji.

Aby zmodernizować i uprościć obowiązujące zasady oraz zagwarantować uczciwy podział obciążenia kosztami zabezpieczeń społecznych między państwa członkowskie, Komisja Europejska w grudniu 2016 r. przedstawiła wniosek dotyczący zmiany zasad koordynacji (COM (2016)0815 final).

Najważniejsze proponowane przez Komisję zmiany obejmują: 1) ograniczenie zastosowania zasady równego traktowania wobec obywateli UE biernych zawodowo; 2) zasady eksportu świadczeń dla bezrobotnych i ochrony przed bezrobociem dla pracowników transgranicznych; 3) wprowadzenie nowego rozdziału poświęconego świadczeniom z tytułu opieki długoterminowej; 4) nowy przepis dotyczący zasiłków wychowawczych; 5) definicję pracownika delegowanego na potrzeby koordynacji zabezpieczeń społecznych i pokrewnych narzędzi administracyjnych; 6) udoskonalenie zasad współpracy administracyjnej.

Cel

Celem tego badania jest przedstawienie członkom Komisji Zatrudnienia i Spraw Socjalnych aktualnego przeglądu systemu koordynacji zabezpieczeń społecznych w związku z dyskusją nad wnioskiem Komisji.

Każdy rozdział obejmuje jeden z obszarów, do których odnosi się wniosek Komisji, i zawiera pewne zalecenia dotyczące przedmiotowej reformy.

Wprowadzenie obejmuje podstawowe informacje na temat funkcjonowania zasad koordynacji i odnosi się do możliwych nadchodzących wyzwań wynikających z dążeń ku poszerzeniu praw w zakresie zabezpieczenia społecznego zawartych w filarze społecznym oraz z wystąpienia Zjednoczonego Królestwa z UE.

Wnioski

Wniosek Komisji w sprawie zmiany i dostosowania obowiązujących zasad koordynacji wywoła w przyszłości różne konsekwencje w zależności od konkretnego obszaru.

W ujęciu szczegółowym Komisja zamierza zdecydowanie odstąpić od zasady równego traktowania biernych zawodowo obywateli przeprowadzających się z jednego państwa członkowskiego do drugiego. W przypadku tej kategorii obywateli dostęp do świadczeń społecznych zależałby od spełnienia warunków legalnego pobytu określonych w dyrektywie 2004/38/WE. Zgodnie jednak z tą dyrektywą, aby uzyskać prawo pobytu, osoby bierne zawodowo muszą udowodnić, że mają wystarczające środki na pokrycie kosztów utrzymania i pełne ubezpieczenie zdrowotne. To podejście może skutkować nieokreśloną sytuacją prawną, gdy osoby te nie będą mogły ani eksportować świadczeń społecznych z państwa pochodzenia ze względu na odejście od zasady eksportu w przypadku specjalnych nieskładkowych świadczeń pieniężnych, ani wnioskować o świadczenia społeczne w państwie pobytu, ponieważ byłby to dowód, że nie posiadają wystarczających zasobów, by w nim legalnie przebywać.

Jeśli chodzi o świadczenia dla bezrobotnych, wniosek Komisji zawiera zestaw środków, których część rozszerza dostęp do świadczeń, a część go nieznacznie ogranicza.

Z jednej strony okres eksportu świadczeń dla bezrobotnych do państwa członkowskiego, gdzie osoba szuka pracy, zostałby wydłużony od minimalnego okresu 3 do 6 miesięcy.

Z drugiej strony na potrzeby sumowania okresów ubezpieczenia lub zatrudnienia w innych państwach członkowskich wprowadzony zostałby trzymiesięczny okres oczekiwania. Jeśli dana osoba nie będzie się kwalifikować, za wypłatę świadczeń odpowiedzialne będzie państwo członkowskie, gdzie osoba ta była poprzednio zatrudniona.

Komisja proponuje również zmianę zasad dotyczących dostępu do świadczeń dla bezrobotnych w przypadku pracowników transgranicznych. Zgodnie z nowymi przepisami państwo ostatniego zatrudnienia wypłacałoby świadczenia dla bezrobotnych, jeśli pracownik transgraniczny przepracował w nim co najmniej 12 miesięcy. W przypadku krótszych okresów pracownicy objęci byłiby świadczeniami w państwie pobytu lub pobieraliby świadczenie dla bezrobotnych w państwie ostatniego zatrudnienia, lecz bez możliwości powołania się na zasadę sumowania.

Świadczenia z tytułu opieki długoterminowej, obecnie uwzględnione w zasadach koordynacji w rozdziale dotyczącym świadczeń z tytułu choroby, zostałyby jasno zdefiniowane i przeniesione do oddzielnego nowego rozdziału. Nawet jeśli stosowane będą wciąż te same zasady koordynacji dotyczące świadczeń z tytułu choroby, rozdzielenie świadczeń z tytułu choroby i świadczenia z tytułu opieki długoterminowej w pewnych sytuacjach dość paradoksalnie ograniczyłoby prawa i uprawnienia przemieszczających się obywateli.

W dziedzinie świadczeń rodzinnych we wniosku dąży się do uaktualnienia zasad dotyczących zasiłków wychowawczych. Zgodnie z proponowanymi zmianami, które nie budzą szczególnych obaw, świadczenia te należałoby traktować jako świadczenia „osobiste” wypłacane przez państwo ubezpieczające tylko osobie ubezpieczonej, ale już nie członkom jej rodziny pozostającym na jej utrzymaniu.

Definicja pracownika delegowanego ma zostać zmieniona i dostosowana do dyrektywy 96/71/WE obejmującej warunki zatrudnienia pracowników delegowanych. Celowość takiego dostosowania jest wątpliwa. Wniosek usprawniłby też procesy współpracy administracyjnej, które są potrzebne przy ustalaniu mającego zastosowanie ustawodawstwa w przypadku pracowników delegowanych.

W sprawie współpracy administracyjnej Komisja Europejska zamierza wprowadzić definicję prawną nadużycia oraz zmodernizować obecne procesy wymiany informacjami.

Zalecenia

Należy poddać dokładnej ocenie możliwość wprowadzenia do podstawowej zasady równego traktowania wyraźnych wyjątków wymierzonych w biernych zawodowo obywateli UE i potencjalnie stygmatyzujących ich. Jeżeli wyjątki te zostaną wprowadzone, należy je ściśle określić i ograniczyć, zapewniając, by żaden element nowych zasad nie naruszał praw podstawowych uznanych w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej.

Proponowane zmiany dotyczące świadczeń dla bezrobotnych również budzą pewne obawy. Na przykład pewnej krytyce poddano trzymiesięczne i dwunastomiesięczne okresy minimalne.

W przypadku świadczeń z tytułu opieki długoterminowej z punktu widzenia jasności prawa lepszym i łatwiejszym rozwiązaniem byłoby proponowane zdefiniowanie tych świadczeń w rozdziale dotyczącym świadczeń chorobowych.

Proponowane zmiany dotyczące świadczeń wychowawczych nie budzą większych obaw. Z tego względu zaleca się ich przyjęcie wraz z innymi inicjatywami Komisji mającymi na celu wsparcie równowagi między życiem zawodowym a prywatnym pracujących rodziców i opiekunów w ramach europejskiego filaru praw socjalnych.

W kwestii pracowników delegowanych istnieją wątpliwości co do rzeczywistej zgodności między celami usprawnienia koordynacji i walki z nadużyciami a narzędziami administracyjnymi lub regulacyjnymi przewidzianymi w tym zakresie we wniosku Komisji. Bardziej szczegółowej krytyce poddano propozycję odwołania się do dyrektywy 96/71/WE w definicji pracownika delegowanego. Zagroziłoby to jasności prawa, nie pomagając jednocześnie w walce z ewentualnymi nadużyciami w zakresie delegowania pracowników.

W odniesieniu do współpracy administracyjnej wydaje się, że zmiany mogą usprawnić wzajemną pomoc, choć istnieje pewne ryzyko, że bez potrzeby ograniczy się elastyczność rozwiązań.

STRESZCZENIE

Kontekst

Koordynacja systemów zabezpieczenia społecznego w UE ma na celu zapewnienie uczciwego dostępu do zabezpieczenia społecznego każdemu obywatelowi UE i przebywającemu w UE obywatelowi państwa trzeciego bez względu na państwo, w którym osoba ta przebywa.

Prawo dotyczące koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego stanowi jeden z podstawowych filarów swobodnego przepływu osób od początku procesu integracji europejskiej. Ustanowiono je już w 1958 r. w założycielskich rozporządzeniach EWG nr 3 i 4.

Zasady koordynacji, obecnie określone w rozporządzeniu (WE) nr 883/2004 i rozporządzeniu wykonawczym (WE) nr 987/2009, wyznaczają podstawowe warunki wstępne korzystania z prawa swobodnego przepływu osób w UE przez: a) zakaz wszelkich form dyskryminacji ze względu na przynależność państwową; b) określenie mającego zastosowanie ustawodawstwa; c) zezwolenie na sumowanie okresów ubezpieczenia, zatrudnienia lub zamieszkania w innym państwie członkowskim do celów spełnienia warunków dotyczących okresów wymaganych do świadczeń i wyliczenia ich wymiaru; d) uchylenie wszelkich wymagań terytorialnych dotyczących wypłaty takich świadczeń; f) promowanie dobrej współpracy administracyjnej między instytucjami zabezpieczenia społecznego państw członkowskich.

Zakres przedmiotowy zasad koordynacji obejmuje: a) świadczenia z tytułu choroby; b) świadczenia z tytułu macierzyństwa i równoważne świadczenia dla ojca; c) świadczenia z tytułu inwalidztwa; d) świadczenia z tytułu starości; e) renty rodzinne; f) świadczenia z tytułu wypadków przy pracy i choroby zawodowej; g) świadczenia z tytułu śmierci; h) świadczenia dla bezrobotnych; i) świadczenia przedemerytalne; j) świadczenia rodzinne.

Ogólnie rzecz biorąc, obywatele UE objęci są świadczeniami w państwie zatrudnienia lub ostatniego zatrudnienia, jeśli są aktywni zawodowo. Jeżeli są bierni zawodowo, otrzymują świadczenia z państwa zamieszkania.

Niemniej faktyczna klasyfikacja programów świadczeń lub statusów obywateli w ramach różnych krajowych systemów zabezpieczeń społecznych może prowadzić do powstania niejednoznaczności w poszczególnych przypadkach. Na te problemy nakładają się niedociągnięcia w wymianie informacji między odpowiednimi organami administracji.

Aby zmodernizować i uprościć obowiązujące zasady oraz zagwarantować uczciwy podział obciążenia kosztami zabezpieczeń społecznych między państwa członkowskie, Komisja Europejska w grudniu 2016 r. przedstawiła wniosek dotyczący zmiany zasad koordynacji (COM (2016)0815 final).

Najważniejsze proponowane przez Komisję zmiany obejmują: 1) ograniczenie zastosowania zasady równego traktowania wobec obywateli UE biernych zawodowo; 2) zasady eksportu świadczeń dla bezrobotnych i ochrony przed bezrobociem dla pracowników transgranicznych; 3) wprowadzenie nowego rozdziału poświęconego świadczeniom z tytułu opieki długoterminowej; 4) nowy przepis dotyczący zasiłków wychowawczych; 5) definicję pracownika delegowanego na potrzeby koordynacji zabezpieczeń społecznych i pokrewnych narzędzi administracyjnych; 6) udoskonalenie zasad współpracy administracyjnej.

Cel

Celem tego badania jest przedstawienie członkom Komisji Zatrudnienia i Spraw Socjalnych aktualnego przeglądu systemu koordynacji zabezpieczeń społecznych w związku z dyskusją nad wnioskiem Komisji.

Każdy rozdział obejmuje jeden z obszarów, do których odnosi się wniosek Komisji, i zawiera pewne zalecenia dotyczące przedmiotowej reformy.

Wprowadzenie obejmuje podstawowe informacje na temat funkcjonowania zasad koordynacji i odnosi się do możliwych nadchodzących wyzwań wynikających z dążeń ku poszerzeniu praw w zakresie zabezpieczenia społecznego zawartych w filarze społecznym oraz z wystąpienia Zjednoczonego Królestwa z UE.

Wnioski

Wniosek Komisji w sprawie zmiany i dostosowania obowiązujących zasad koordynacji wywoła w przyszłości różne konsekwencje w zależności od konkretnego obszaru.

W ujęciu szczegółowym Komisja zamierza zdecydowanie odstąpić od zasady równego traktowania biernych zawodowo obywateli przeprowadzających się z jednego państwa członkowskiego do drugiego. W przypadku tej kategorii obywateli dostęp do świadczeń społecznych zależałby od spełnienia warunków legalnego pobytu określonych w dyrektywie 2004/38/WE. Zgodnie jednak z tą dyrektywą, aby uzyskać prawo pobytu, osoby bierne zawodowo muszą udowodnić, że mają wystarczające środki na pokrycie kosztów utrzymania i pełne ubezpieczenie zdrowotne. To podejście może skutkować nieokreśloną sytuacją prawną, gdy osoby te nie będą mogły ani eksportować świadczeń społecznych z państwa pochodzenia ze względu na odejście od zasady eksportu w przypadku specjalnych nieskładkowych świadczeń pieniężnych, ani wnioskować o świadczenia społeczne w państwie pobytu, ponieważ byłby to dowód, że nie posiadają wystarczających zasobów, by w nim legalnie przebywać.

Jeśli chodzi o świadczenia dla bezrobotnych, wniosek Komisji zawiera zestaw środków, których część rozszerza dostęp do świadczeń, a część go nieznacznie ogranicza.

Z jednej strony okres eksportu świadczeń dla bezrobotnych do państwa członkowskiego, gdzie osoba szuka pracy, zostałby wydłużony od minimalnego okresu 3 do 6 miesięcy.

Z drugiej strony na potrzeby sumowania okresów ubezpieczenia lub zatrudnienia w innych państwach członkowskich wprowadzony zostałby trzymiesięczny okres oczekiwania. Jeśli dana osoba nie będzie się kwalifikować, za wypłatę świadczeń odpowiedzialne będzie państwo członkowskie, gdzie osoba ta była poprzednio zatrudniona.

Komisja proponuje również zmianę zasad dotyczących dostępu do świadczeń dla bezrobotnych w przypadku pracowników transgranicznych. Zgodnie z nowymi przepisami państwo ostatniego zatrudnienia wypłacałoby świadczenia dla bezrobotnych, jeśli pracownik transgraniczny przepracował w nim co najmniej 12 miesięcy. W przypadku krótszych okresów pracownicy objęci byłiby świadczeniami w państwie pobytu lub pobieraliby świadczenie dla bezrobotnych w państwie ostatniego zatrudnienia, lecz bez możliwości powołania się na zasadę sumowania.

Świadczenia z tytułu opieki długoterminowej, obecnie uwzględnione w zasadach koordynacji w rozdziale dotyczącym świadczeń z tytułu choroby, zostałyby jasno zdefiniowane i przeniesione do oddzielnego nowego rozdziału. Nawet jeśli stosowane będą wciąż te same zasady koordynacji dotyczące świadczeń z tytułu choroby, rozdzielenie świadczeń z tytułu choroby i świadczenia z tytułu opieki długoterminowej w pewnych sytuacjach dość paradoksalnie ograniczyłoby prawa i uprawnienia przemieszczających się obywateli.

W dziedzinie świadczeń rodzinnych we wniosku dąży się do uaktualnienia zasad dotyczących zasiłków wychowawczych. Zgodnie z proponowanymi zmianami, które nie budzą szczególnych obaw, świadczenia te należałoby traktować jako świadczenia „osobiste” wypłacane przez państwo ubezpieczające tylko osobie ubezpieczonej, ale już nie członkom jej rodziny pozostającym na jej utrzymaniu.

Definicja pracownika delegowanego ma zostać zmieniona i dostosowana do dyrektywy 96/71/WE obejmującej warunki zatrudnienia pracowników delegowanych. Celowość takiego dostosowania jest wątpliwa. Wniosek usprawniłby też procesy współpracy administracyjnej, które są potrzebne przy ustalaniu mającego zastosowanie ustawodawstwa w przypadku pracowników delegowanych.

W sprawie współpracy administracyjnej Komisja Europejska zamierza wprowadzić definicję prawną nadużycia oraz zmodernizować obecne procesy wymiany informacjami.

Zalecenia

Należy poddać dokładnej ocenie możliwość wprowadzenia do podstawowej zasady równego traktowania wyraźnych wyjątków wymierzonych w biernych zawodowo obywateli UE i potencjalnie stygmatyzujących ich. Jeżeli wyjątki te zostaną wprowadzone, należy je ściśle określić i ograniczyć, zapewniając, by żaden element nowych zasad nie naruszał praw podstawowych uznanych w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej.

Proponowane zmiany dotyczące świadczeń dla bezrobotnych również budzą pewne obawy. Na przykład pewnej krytyce poddano trzymiesięczne i dwunastomiesięczne okresy minimalne.

W przypadku świadczeń z tytułu opieki długoterminowej z punktu widzenia jasności prawa lepszym i łatwiejszym rozwiązaniem byłoby proponowane zdefiniowanie tych świadczeń w rozdziale dotyczącym świadczeń chorobowych.

Proponowane zmiany dotyczące świadczeń wychowawczych nie budzą większych obaw. Z tego względu zaleca się ich przyjęcie wraz z innymi inicjatywami Komisji mającymi na celu wsparcie równowagi między życiem zawodowym a prywatnym pracujących rodziców i opiekunów w ramach europejskiego filaru praw socjalnych.

W kwestii pracowników delegowanych istnieją wątpliwości co do rzeczywistej zgodności między celami usprawnienia koordynacji i walki z nadużyciami a narzędziami administracyjnymi lub regulacyjnymi przewidzianymi w tym zakresie we wniosku Komisji. Bardziej szczegółowej krytyce poddano propozycję odwołania się do dyrektywy 96/71/WE w definicji pracownika delegowanego. Zagroziłoby to jasności prawa, nie pomagając jednocześnie w walce z ewentualnymi nadużyciami w zakresie delegowania pracowników.

W odniesieniu do współpracy administracyjnej wydaje się, że zmiany mogą usprawnić wzajemną pomoc, choć istnieje pewne ryzyko, że bez potrzeby ograniczy się elastyczność rozwiązań.

CAT:
CAT:

(paper)
(pdf)

DYREKCJA GENERALNA DS. POLITYKI WEWNĘTRZNEJ

DEPARTAMENT TEMATYCZNY POLITYKA GOSPODARCZA I NAUKOWA **A**

Działalność

Departamenty Tematyczne są jednostkami badawczymi, udzielającymi specjalistycznych porad komisjom, delegacjom międzyparlamentarnym i innym organom parlamentarnym.

Obszary polityki

- Sprawy Gospodarcze i Monetarne
- Zatrudnienie i Sprawy Socjalne
- Ochrona Środowiska Naturalnego, Zdrowie Publiczne i Bezpieczeństwo Żywności
- Przemysł, Badania Naukowe i Energia
- Rynek Wewnętrzny i Ochrona Konsumentów

Dokumenty

Więcej informacji na stronie Parlamentu Europejskiego:
<http://www.europarl.europa.eu/supporting-analyses>

ZRÓDŁO ZDJEŃ:
iStockphoto.com; Shutterstock/beboy

ISBN
ISBN

doi:
doi:

(paper)
(pdf)

(paper)
(pdf)

